

Karel Malý

Posudek školitele o dizertaci

Mgr. Tomáše Jablonického, Dějiny trestního práva v českých zemích v letech 1848 až 1989, 458 str.

Autor předkládá přepracovanou verzi své dizertační práce, která, jak také zní její název, je věnována dějinnému vývoji trestního práva od roku 1848 do roku 1989. Tento mimořádně velký časový rozsah práce klade nepochybně na autora také mimořádné nároky, zejména pokud jde o metodu postihu základních vývojových tendencí, obsahu jednotlivých trestních předpisů i osobností vědy o trestním právu.

Autor rozdělil své zkoumání do sedmi oddílů, ohraničených historickými událostmi – vypuknutí první světové války (1848-1914), obdobím této války (1914-1918), obdobím československé republiky (1918-1938), druhou světovou válkou, poválečným obdobím (1945-1948), obdobím od roku 1948 do r. 1968, normalizací (1968-1989). Jak je tedy zřejmé, zasazuje svůj výklad především do historicky či politicky vyhraněných úseků.

Pokud jde o metodu zkoumání je zřejmé, že spíše než vlastní obsah včetně právních předpisů zajímají autora spíše osobnosti, které se zasloužily o rozvoj právní vědy, instituce, které měly na její vývoj vliv. To ovšem vede, jak ještě ukáží, k tomu, že samotný výklad leckdy postrádá plynulost, návaznost a systematičnost. Ne vždy také jsou zvolené hranice jednotlivých časových úseků také hranicemi vývoje trestního práva. To však neplatí pro období po roce 1948, resp. až po rok 1989, kde díky rozsáhlé literatuře měl zřejmě pevnější vodítko pro svou práci.

Nová verze práce vykazuje oproti původní, řadu nepochybných kladů. Autor se nyní již skutečně zabývá i rakouskou trestněprávní vědou na německé právnické fakultě v letech 1892 – 1894, ovšem velmi stručně (str. 71-72 a 103-106). Jistě je třeba ocenit tak autorovu snahu o pečlivou dokumentaci svých soudů citací rozsáhlé literatury a pramenů, i když někdy se zdá až příliš bohatá a nepřehledná. Dalším z kladů práce je snaha již zmíněná o oživení výkladu jednotlivými osobnostmi trestněprávní vědy a jejich fotografiemi. Někdy je ovšem tento výčet neúplný – viz personální vybavení katedry trestního práva za vedení prof. Solnaře.

Pokud jde o případné výtky autorovi dizertace, je to především již zmíněná torzovitost výkladu, absence rozboru trestních předpisů, nedostatečný důraz na hledání důvodů a příčin změn, které trestní právo v minulost ovlivňovalo. Ostatně autor v samém závěru své práce považuje za její základní účel inspiraci současné vědy „pozitivními výkony svých nejvýznamnějších předchůdců.“

Závěrem možno konstatovat, že předložená disertace může být dobrým podkladem pro obhajobu a doporučení, aby po posouzení oponenty byla jako taková přijata. Představuje doklad o poctivé snaze autora vyrovnat se se složitým vývojem klíčového odvětví právního řádu v komplikovaných proměnách času a politických zvrátů.

V Praze dne 17. ledna 2017

Prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., dr. h. c.